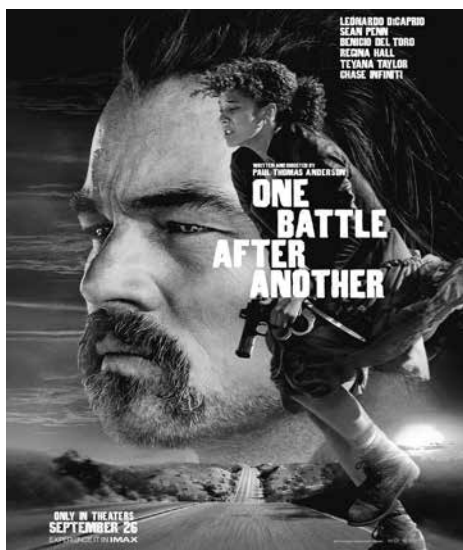

Mindennapi csaták a két part között

Paul Thomas Anderson legújabb filmje, az *Egyik csata a másik után* nem egyszerűen egy akciófilm. Bár látszólag műfaji klisékre épít, a rendező ismét bebizonyítja, hogy képes teljesen újragondolni a megszokott kereteket. A háromórás mozi egyszerre grandiózus látványfilm, politikai parabola és intim családi dráma – egy olyan alkotás, amelyben **Leonardo DiCaprio** dekonstruált hősként bukdácsol a saját múltja és egy szélsőséges Amerika szorításában. Anderson ezúttal a zsánerfilmet használja eszközként, hogy mélyebb kérdéseket tegyen fel hatalomról, lázadásról és apaságról.

Anderson pályáját a kilencvenes évek közepén kezdte (*Hard Eight*, 1996), de az áttörést az 1997-es *Boogie Nights* hozta meg számára. Azóta rendre a férfiidentitás válságait és a közösségi struktúrák hatásait vizsgálja: a hatalom (*Vérző olaj*), a kontroll (*The Master*), a szerelem (*Kótyagos szerelem*, *Fantomszál*, *Licorice Pizza*) vagy éppen a drogok (*Beépített hiba*) felől közelítve. Utóbbi után ismét egy Thomas Pynchon-regényhez fordult: a *Vineland* lazán adaptált motívumait ültette át a forgatókönyvbe. Nem a regény pontos cselekménye, hanem inkább annak atmoszférája és tematikus súlypontjai – a politikai radikalizmus, az apa-lánya kapcsolat, a lázadás ellentmondásos öröksége – hatják át a filmet.

Az *Egyik csata a másik után* műfaji szempontból nehezen besorolható: egyszerre western, háborús film, thriller, vígjáték és akciómozi. Anderson vállaltan játszik a műfaji tematikákkal, hogy végül szétfeszítse azokat. A Warner stúdióval tető alá hozott, 150 millió dolláros költségvetés önmagában szokatlan egy olyan szerzőtől, akinek korábbi filmjei sosem értek el kiugró bevételeket. A film középpontjában Leonardo DiCaprio Bobja áll – egy depressziós, drogfüggő forradalmár, aki köntösben menekül a hatóságok elől. Anderson itt nyíltan dekonstruálja az akcióhős mítoszt: Bob antihősként, csetlő-botló figuraként létezik, akinek minden mozdulatán érződik a függőség és a kiüresedés.

A történet a *Francia 75* nevű forradalmi csoport akciójával indul, amelynek során Bob először bizonyítja rátermettségét. A szervezet vezetőjével, a karizmatikus Perfidia Beverly Hills-szel (**Teyana Taylor**) való kapcsolata azonban végzetes következményekkel jár: az ellenséges katonai parancsnok, Steven J. Lockjaw ezredes (**Sean Penn**) megszállott vonzalma miatt Perfidia árulásra kényszerül. A narratíva tizenhat évvel később folytatódik, amikor Bob álnevet használva próbálja felnevelni közös lányukat, Willát (**Chase Infiniti**). A magánéleti dráma azonban összefonódik a társadalmi-politikai kontextussal: Lockjaw a múlt eltörlésére irányuló, rasszista tisztogató akcióba kezd, ami végül városméretű összecsapásokhoz vezet.

A film legnagyobb erőssége abban rejlik, hogy az akciót nem pusztán látványként, hanem a karakterek belső

drámáinak kiterjesztéseként kezeli. Anderson ragaszkodik a praktikus effektekhez, tömegjelenetekhez és valós helyszínekhez: a Baktan Cross ostroma olyan zsigeri intenzitással bontakozik ki, hogy a kortárs akciófilm-szakma valóban zavarba jöhet. DiCaprio alakítása a hősmítosz dekonstruálásán túl mélyen személyes hangot ad a filmnek: a középpontba kerülő apa-lánya viszony mintha Anderson saját kétségeit és apai félelmeit vetítené ki.

A film ritmikáját **Andy Jurgensen** vágása biztosítja: a közel háromórás játékidő feszes, eseményről eseményre hömpölygő szerkezetben pereg le. **Jonny Greenwood** zenéje ezúttal is szerves része a filmnek: a kakofonikus, idegenítő hangzásvilág váltakozik lírai, érzelmes tételekkel, amelyek az akció brutalitását ellenpontozzák.

Az Egyik csata a másik után egyszerre merész műfaji kísérlet és mé-

lyen személyes mű. Anderson az akciófilmes formanyelvet felhasználva vizsgálja az apaság dilemmáit, a múlt örökségét és a politikai szélsőségek következményeit. Bár kereskedelmileg kérdéses vállalkozás, művészi értelem-

ben a rendező egyik legösszetettebb, legambiciózusabb munkája, amely a kortárs hollywoodi szerzői film egyik mérföldköve lehet.

Lencar Péter